

Cæpio, Manlius, magni Imperatores, quos modo cæsos, modo fugatos vidit Germania. Ac Rhythmi veteres noti sunt:

Welcher im Krieg wil ungluck han

Der fang es mit den Deutschen an.

Urbium nomina

Flumina.

Danubius

Fortes vocat Iosephus, Martiales Dionysius, Bellaces Arrianus, Germano nihil animosius, nihil ad incursum acrius, nihil armorum cupidius est, teste Seneca de ira. Est porro hodie Germania regio, adeo amœna, adeo pulcherrimis nitidissimisque urbibus, castris ac pagis exornata & exulta, ut non Italia, non Gallia, non Hispania ipsa cedat. Civitates libere in ea numerantur xxiv: inter quas Colonia Agrippina, Wirtembergæ, Lubeca, Lüneburgum, Francofurtum, Brema, Lipsia, Spira, Argentina, Friburgum, Augusta Vindelicorum, Tubinga, Heidelbergæ, Ratisbona, Vienna, Praga, Buda &c. de quibus suis locis. Tot etiam ac tantis Germania (ut de Lacubus & Paludibus, quibus eam abundare frequentibus testantur Veteres, nihil dicam) irrigatur Fluminibus: ut etiam hac parte facile cum optimis regionibus certare possit. Hujus Fluviorum crebritatis causam indicat Seneca lib. Natur. Quæstion. 111, *At contra, ait, constat Germaniam Galliamque, & proxime ab his Italiam abundare rivis, & fluminibus, quia Cælo humido utuntur, & ne æstate quidem Imbribus carent.* Fluvii autem Germaniæ celebriores sunt Danubius, Rhenus, Amasis, Moenus, Neccarus, Albis, Suevus, Visurgis, Vistula. Danubius Ptolemæo & cæteris Ister quoque Plinio & Straboni dicitur, hic horum nominum mutationem ponit ad ejus cataraclas: ille ubi primum Illyriam alluit; Ptolemæus ad Axipolim urbem: Appianus ad Savi fluminis cum eo confluentiam: itaque ut superior pars Danubius, inferior vero Ister vocetur. Stephano Ματῶν quondam dictus fuit: item Danubis, & Danysis: Addubanus nominatur apud Festum, nisi locus depravatus sit. Antiqua Numismata Danuvius legunt: Done & Donavv hodie appellatur, ab undarum sono & strepitu, ut habet Althamerus. Hunc secundum Nilum amnium maximum qui in Mediterraneum pelagus fluunt, Sallustius scripsit: ac Fluviorum maximus Arriano lib. 1 de rebus gestis Alexandri dicitur. Oritur in silva Hercynia, in pago Don Eschingen ex terræ visceribus magna scaturigine ebulliens. Veteres vocant Montem, unde prodit Abnobam, quamquam itinere unius horæ, ut scribit Munsterus oculatus testis, nullus Mons ad scaturiginem ejus pertingit: sed effunditur copioso aquarum meatu & nunquam deficiente, ex colliculo quodam cujus eminentia vix habet xv aut xvi Cubitos, id quod se diligenter lustrasse, addit. Hujus fontem Tiberius visendum sibi existimavit. Herodotus è Pyrenæis jugis oriri credidit, cujus fidem Aristoteles sequutus est 11 Meteorologicor. Pyrenæos istos Maginus ponit in Germania ut errorem excuset gravissimorum Scriptorum, Fonte suo prolapsus, divagatur in palustria: mox in alveum receptus & subinde allabentibus rivis auctior, multas gentes, Suevos, Pannonas, Dacos, Bulgarios adit, donec sexaginta amnibus receptis, medio numero navigabilibus in Mare Euxinum evolvitur, Ostiis ut Dionysius, Strabo, Herodotus prodiderunt, v: ut Plinius vii; ut Ammianus & Solinus vii: tanto impetu & undarum copia, ut xl Millium passuum longitudine, intra amaras Maris undas, dulcem exhibeat haustum quærentibus. Et constat ab ultimis nostri finibus Maris, agminatum pariendi gratia petere Pisces (Ammiani